

[Haugberg.]

Ofre fra deres egen Side at skabe unødige Vanskeligheder for den offentlige Skole. I Bemærkningerne har Ministeren, som sagt, selv antydnet, at der kan komme til at foreligge Tilfælde af denne Art, saa der ogsaa af den Grund er rimelig Anledning til at faa Spørgsmaalet overvejet.

Der er ogsaa en anden Side af Sagen, man bør overveje; naar Staten som her stiller Forslag om at yde indtil 79 pCt. af Udgifterne, saa maa den ikke mindst for sin egen Skyld her som paa andre Omraader ogsaa stille sine Betingelser. Naar Staten f. Eks. yder Tilskud til Arbejdsløshedsunderstøttelse, maa Arbejderne finde sig i at opfylde en lang Række Bestemmelser om Kontrol og Regnskab, og saadanne Bestemmelser maa alle bøje sig for. Men Staten maa selvfølgelig optræde ens over for alle Borgere, den kan ikke give en Gruppe af Borgere forholdsvis store Tilskud og lade dem skalte og valte med disse Midler, næsten som de selv finder for godt, og samtidig forlange, at andre Borgere, der maaske endda faar forholdsvis mindre Tilskud, skal opfylde en Række strenge Krav og Betingelser. Det er rigtigt, at Grundlovens § 83 giver Forældre og Værger Ret til at lade deres Børn undervise, naar Børnene gennem denne Undervisning opnaar et Resultat, der staar Maal med, hvad der opnaas i den offentlige Skole; men jeg tror rigtignok, i Modsætning til den højtærede Minister, at Meningen har været, at disse Forældre selv skulde betale Udgifterne ved en saadan Undervisning. Der staar nemlig ogsaa i § 83 i Grundloven, at Retten gælder for de Forældre eller Værger, der selv sørger for denne Undervisning.

Tilskuddene, der foreslaas, forekommer mig at være af en saadan Størrelse, at det kan befrygtes, at Folk, der aldrig tidligere har skænket Friskolen en Tanke og aldrig vist den nogen Art af Interesse, nu kan fristes til og faa Lyst til, om jeg saa maa sige, at begynde for sig selv. Jeg mener, at nogle kan ræsonnere som saa: den Smule, vi nu selv kommer til at betale, er i Virkeligheden saa lidt, at det ingen nævneværdig Rolle spiller, saa nu vil vi selv stille vore Skoler an og i Hovedsagen passe disse, som vi selv vil. Der er jo nemlig i Tilsynsbestemmelserne paa flere meget vigtige Omraader en afgørende Forskel i de Krav, der stilles til den offentlige Skole, og dem, der stilles til den private Friskole. Jeg skal blot fremhæve et af disse Omraader, nemlig det, der angaar Skoleforsømmelser. Naar Børn i den offentlige Skole forsømmer ud over det almindelige,

kan Skolekommissionen indkalde disse Børns Forældre eller Værger til Møde. Paa dette Møde kan man maaske snakke sig til Rette eller nøjes med at give de mødende Forældre en Advarsel, men Mødet kan ogsaa slutte med, at Skolekommissionen idømmer Dagbøder fra 1 til 3 Kr. pr. Dag pr. forsømmende Barn. Viser det sig under Forhandlingen, at et Barn har forsømt Skolen, fordi det i Skoletiden har været anvendt til erhvervsmæssigt Arbejde, kan Skolekommissionen beslutte, at Sagen oversendes til Politiets Behandling. Endvidere bestemmes det, at saafremt de ikendte Bøder for Forsømmelse ikke betales, kan de inddrives ved Udpantning, og hvis Bøderne heller ikke indkommer paa denne Maade, skal vedkommende indsættes til Afsoning efter Reglerne i Straffeloven af 15. April 1930, § 50. Og endelig tilføjes det om disse Skoleforsømmelser i den offentlige Skole, at de herom truffne Beslutninger er endelige og ikke kan indankes for en højere Myndighed.

Man vil se, at Forsømmelser i den offentlige Skole kan blive en meget alvorlig Sag. For den private Friskole gælder der ganske andre, lempelige Bestemmelser angaaende Børnenes Forsømmelser. Her indeholder Loven kun den Bestemmelse, at den tilsynsførende, hvis han eller hun finder Grund til Paatale, kan indkalde de forsømmende Børns Forældre til et Møde, hvor ogsaa Skolens Styrelse og Leder skal være med. Paa dette Møde kan de drøfte Sagen, men ligegyldigt hvad Resultatet bliver, er Sagen dermed ude af Verden. Her er ikke Tale om Bøder, om Udpantning, om erhvervsmæssigt Arbejde i Skoletiden eller om Afsoning. Der er ikke engang Tale om, at Forældrene har Pligt til at komme til Mødet, og vil de ikke, er der ganske simpelt ikke noget at gøre ved det. I Forslagets Bemærkninger til disse Bestemmelser i § 4 staar der: „Nogen egentlig Indgriben over for forsømmende Børn er ikke foreskrevet“ — altsaa i Privatskolerne.

Jeg tror virkelig, det maa indrømmes, at saadanne alt for lempelige Bestemmelser i Forbindelse med det store Tilskud, Lovforslaget stiller i Udsigt, indeholder en betydelig Fare for, at Folk, der aldrig tidligere har skænket Friskolen en Tanke, nu maaske som jeg før sagde, kunde faa Lyst til at begynde for sig selv. Det er indlysende, at Friskolen, ikke mindst for sin egen Skyld er mere end daarligt tjent med at faa Tilslutning fra Kredse eller Personer, der kun kommer, fordi de foreslaaede Bestemmelser for Friskolen tillader en langt større Slen drian end den, der kan tillades i den offent-